

vyplácet daleko víc než pokora, čistota, statečnost, spravedlnost nebo moudrost, a musíme volit, abychom vůbec byli lidmi – pak je možná třeba stát trochu pevněji na svém. I s rizikem, že staneme hrdiny.“

Vídeňský arcibiskup kardinál Christoph Schönborn při bohoslužbě po odhalení pamětní desky brněnské rodačky řeholní sestry Marie Restituty Kafkové na domě, kde bydlela, poznamenal: „V době, ve které žila sestra Restituta, ohrožovala lidský život nacistická moc. Co ohrožuje život člověka dnes? Konzumní způsob života, životní styl, který se přenáší ze sféry věcí i do lidských vztahů.“

Použij a zahod! Tato spotřební mentalita určuje stále víc myšlení a jednání lidí. Odstranit všechno, a dokonce každého, kdo stojí v cestě mému požitku. Nenarozené dítě? Upru mu právo na život. Starý nebo nevléčitelně nemocný? Prosadíme eutanazii. Tíživé podmínky v rodině? Rozvedeme se. Samozřejmě že se na všechno najdou rozumné a zdánlivě ušlechtilé důvody. Vždyť starý člověk by zbytečně trpěl. Nebo by zbytečně trpěly děti v narušené rodině. Nebo se přelidnil svět. (Zajímavé je, že v tomto směru mají největší starosti národy, které vymírají.) Někteří si myslí, že se dnes málo hrozí peklem. Ale lidé, kteří zažili peklo nacismu a komunismu, lidé, kteří jsou málem účastní přímému přenosu z pekla, jež si navzájem dokážeme na zemi vytvářet, se přestali pekla bát. A bát se, že přijdou o nebe? Vždyť drogy a jiná lákadla tohoto světa vytvářejí chvilkovou iluzi nebe už teď, bez čekání na věčnost.

Někdo tě má rád

Cítíš se někdy opuštěný a nemáš nikoho, kdo by tě pochopil, povzbudil nebo aspoň slovem potěšil? Někoho, komu by na tobě záleželo? Kdo by byl připraven ti pomoci? Kdo by měl na tebe čas, aby tě vyslechl? Kdo by ti dal najevo, že o tebe stojí?

Zkus se zamyslet, jestli někdo takový není, třeba sis jen nevíš. Představ si, že bys u svých dveří ráno objevil balíček a v něm něco, co by ti udělalo radost nebo po čem už dlouho toužíš. A další den zas a zase.

Co bys udělal? Jenom by ses těmi věcmi potěšil, nebo bys začal přemýšlet a pátrat, kdo za těmi dárky stojí a proč ti je dává? Možná bys došel k tomu, že tě někdo musí mít rád.

Někdo, kdo pro tebe denně připravuje celý balíček darů, které se ti možná jeví jako samozřejmost. Někdo, kdo může za to, že jsi. Někdo, kdo ti dal schopnost poznání a lásky. Někdo, kdo i pro tebe a pro tvou radost vymyslel ranní a večerní červánky, noční oblohu plnou hvězd, krásu květů a ptačího zpěvu.

Někdo, kdo do tvého srdce vložil touhu po lásce, po pravdě, po kráse a kdo čeká, až pochopíš, že to všechno jsou projevy jeho lásky a že půjdeš po jeho stopách, abys v něm našel všechno, po čem touží tvé srdce.

Je Někdo, kdo tě má rád.

Jiří Mikulášek – Někdo tě má rád

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson – Evangelium podle Lukáše – Sacra pagina; Aleš Opatrný – Stůl slova; Misál na každý den liturgického roku; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze
jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.

Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

2. neděle vánoční – cyklus C

3. ledna 2015

¹Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh. ²To bylo na počátku u Boha. ³Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. ⁴V něm byl život a ten život byl světlem lidí. ⁵To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila. ⁶Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. ⁷Přišel jako svědek, aby svědčil o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. ⁸On sám nebyl tím světlem, měl jen svědčit o tom světle. ⁹Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět. ¹⁰Na světě bylo a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. ¹¹Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali. ¹²Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, ¹³těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha. ¹⁴A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. ¹⁵Jan o něm vydával svědectví a volal: „To je ten, o kterém jsem řekl: ‚Ten, který přijde po mně, má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.‘“ ¹⁶Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milost. ¹⁷Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišly skrze Ježíše Krista. ¹⁸Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Syn, který spočívá v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu.

Jan 1,1-18

Úvod k meditaci

Ježíš jako Boží Slovo – LOGOS, které je na počátku všeho. Je v něm život, který je světlem lidí. Zlo a temnota zde nemá šanci. Každému, kdo Ježíše přijme a uvěří v něho, dává moc stát se Božím dítětem. To dává každému z nás nezlomnou sílu a důvěru, zde dávají věci pravý SMYSL-LOGOS. Zkusme tiše procházet tímto textem, který připomíná klenby tajemného chrámu, a zastavit se na těch místech, kde na nás zasvítí Jeho světlo a vstoupí do nás Jeho život.

Výklad biblického textu

Kontext: Janův prolog navazuje na starozákonní teologii o moudrosti, kterou zároveň překonává: moudrost (*Slovo, Logos*) je zde zcela jasně *osobou* postavenou naroveň Bohu. Osoba Slova je Otcovým sebevyjádřením a sebesdílením. Skrze *Slovo* Otec vstupoval do rozhovoru s člověkem už od stvoření světa. V tomto Božím sebesdílení však vtělení představuje naprostý průlom: Bůh se setkává s člověkem tváří v tvář. Jan 1,1-18 informuje čtenáře, že Ježíš je vtělením od věčnosti existujícího *Slova*, což znamená, že: *Slovo, které je v Bohu, se stává světlem světa* (vv. 1-5).

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:

Sir 24,1-4.12-16

2. čtení:

Ef 1,3-6.15-18

Evangelium:

Jan 1,1-18

Srovnání:

Gn 1,1; 1J 1,1-2;

Ž 33,6; Ko 1,

16-17; Žd 1,2;

1J 1,5; Mt 3,1-6;

Mk 1,4-6; L 3,1-3;

Mk 1,7-8;

J 8,12; 9,5; 12,46;

Mt 11,19;

Ga 3,26; 1J 5,1;

Mt 16,17; J 3,5-6;

1P 1,23; Mt 1,16;

L 2,7; Ř 1,3;

Ga 4,4; 1J 4,2-3;

Lk 1,2; 9,32;

Mk 1,7; Ko 1,17;

Ko 1,19; Ř 10,4;

Ex 33,20; J 6,46;

Ko 1,15;

1Tm 6,16;

1J 4,12

1 Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh: Především je třeba vidět Ježíše jako toho, kdo byl na počátku, tedy nedostává se na scénu až po hříchu lidí. Je tu, aby zachránil to, co člověk pokazil, určitě ano, ale nejen proto – je u Boha-Otce před stvořením světa. První slova Janova Prologu *Na počátku (en arché) bylo Slovo* vytvářejí paralelu mezi začátkem Janova evangelia a biblickou zprávou o počátcích dějin lidstva v Gn 1,1: *Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.* Před arché byl pouze Bůh a symbolická prázdnota: vody chaosu a tma. Jan však sděluje, že tehdy už bylo (én) i Slovo. Užití imperfekta slovesa být situuje Slovo mimo hranice času a místa, které *na počátku (en arché)* neexistovaly (Gn 1,1).

2 To bylo na počátku u Boha: Že je toto *Slovo* Bůh a současně je u Boha, nás nepřekvapí, pokud máme zažít víru v *Trojici*. Pro ostatní to bylo a je jedno z míst, kde se překvapivě odkrývá Boží tajemství ve třech osobách. Je to ale nesnadné místo k výkladu a bez filozofického aparátu se zde těžko obejdeme.

3 Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest: Vyjadřuje totéž jako Kol 1,15-17: *On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. On předchází všechno, všechno v něm spočívá.*

4 V něm byl život a ten život byl světlem lidí: *Život a světlo*, které zlo nezničilo, tma nepohltila, je zdrojem naděje pro všechny časy a všechny generace. Život a světlo jsou významné hodnoty Janova evangelia a jsou spojeny právě se vtělením Božího Syna. Např.: *Ježíš k nim opět promluvil a řekl: „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života“* (Jan 8,12). *Pokud jsem na světě, jsem světlo světa* (Jan 9,5). *Já jsem přišel, aby (ovce) měly život a měly ho v hojnosti* (Jan 10,10).

6 Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan: Verše 6-8 nabízejí poněkud prozaičtější popis postavy a úlohy Jana Křtitele, který pro daný okamžik nahrazuje vzletnou poezii veršů 1-5. Jan byl součástí Božího plánu: přišel, *aby svědčil o světle*, aby všichni uvěřili skrze životodárnou přítomnost světla.

Jan je svědkem Světla (Jan 1,6-8). Je paradoxní, že právě světlo potřebuje svědka. I když právě Světlo září pro každého člověka (Jan 1,9), přesto často nevnímají. Toto Světlo je potřeba nejprve objevit, tak jako skrytý poklad.

12 Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi: Zde je vrcholné zaslíbení pro nás, které se na nás uskutečnilo a uskutečňuje. Přijetí a víra v Ježíše dává moc stát se Božími dětmi. Tedy zcela mění naši situaci, a to v perspektivě nejen časnosti, ale i věčnosti.

14 A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi: Přebývání (doslova *ubytování*) Slova uprostřed nás znamená proměnu situace lidstva. Boží slovo – Ježíš – se totiž neubytovalo jen nějak na světě, ale přímo v lidstvu. On patří tedy k lidstvu navěky – a lidstvo k němu.

Vtělení sděluje, že Boží Slovo se stalo skutečným, pomíjejícím a smrtelným člověkem a takto bylo ve světě přítomno jako Světlo a Život lidí. Evangelista popisuje úchvatné a vše převyšující setkání s ním: *spatřili jsme jeho slávu. Milost a pravda* (1,14) jsou zřejmě překladem hebrejské dvojice *chesed a emet*, tj. Boží laskavost (milosrdenství), která se projevila vyvoláním Izraele bez ohledu na jeho zásluhy, a Boží trvalou věrnost smlouvě s Izraelem, jež je vyjádřením této laskavosti.

Prolog čtvrtého evangelia je jedním z nejslavnějších úryvků Nového zákona. Odvozuje se od něj i janovský symbol orla. Co je však důležitější, je vyjádřením hlavních článků křesťanské víry: Slovo existovalo před stvořením u Boha; věřící se mohou stát Božími dětmi, Ježíš Kristus je vtělením Božím, Slovo, které se stalo tělem; je plně božské podstaty, a současně přijal plné lidství; Ježíš je jedinečným a na věky jediným zjevením Boha v lidských dějinách; v Ježíši Kristu a skrze něho je přiveden k dokonalosti dřívější Boží dar, kterým je *Zákon* daný Mojžíšovi.

K tématu

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Svatý Jan říká v evangeliu, které jsme dnes četli: „V něm byl život a život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila. Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět“ (Jan 1,4.9). Lidé často mluví o světle, ale často dávají přednost klamnému klidu temnoty. Mluvíme hodně o míru, ale často vedeme války nebo volíme mlčenlivou spoluvinu anebo neděláme pro mír nic konkrétního. Svátý Jan vsutku říká: „Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali“ (Jan 1,11). „Soud pak záleží v tomto: Světlo přišlo na svět, ale lidé měli raději tmu než světlo, protože jejich skutky byly zlé. Každý totiž kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nejde ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny“ (Jan 3,19-20). Tak praví evangelium svatého Jana. Srdce člověka může odmítnout světlo a mít raději tmu, protože světlo obnažuje zlé skutky člověka. Kdo páchá zlo, nenávidí světlo! Kdo páchá zlo, nenávidí mír! (...) Mír není jenom absence války, nýbrž stav, ve kterém je člověk v harmonii se sebou, s přírodou a v harmonii s ostatními.

Bůh ve Starém zákoně přislíbil, jak řekl prorok Izaiáš: „Zkují své meče v radlice a svá kopí ve vinařské nože. Nezdvihne již meč národ proti národu, válce se již nebudou učit“ (Iz 2,4). To je krásné! Mír je zvěstován narozením Vykupitele jako zvláštní Boží dar: „Na zemi pokoj lidem, ve kterých má Bůh zalíbení“ (Lk 2,14). O tento dar je zapotřebí ustavičně prosit v modlitbě. U kořene míru je modlitba! Je nutné o tento dar prosit, a každý den musí být závazně přijímán v těch situacích, ve kterých se nacházíme. Na začátku tohoto nového roku jsme všichni povoláni znovu v srdci zažehnout podnět naděje, kterou mají vyjadřovat konkrétní skutky pokoje. „Nevycházíš s někým dobře?“ – „Usmíř se!“ – „U tebe doma?“ – „Usmíř se!“ – „Ve tvé komunitě?“ – „Usmíř se!“ – „Ve své práci!“ – „Usmíř se!“ – prokazováním skutků pokoje, smíření a bratrství. Každý z nás má konat skutky bratrství vůči bližnímu, zvláště vůči těm, na které dolehly rodinné těžkosti nebo neshody různého druhu. Takovéto malé skutky mají velkou cenu, mohou být zárodky naděje, mohou otevřít cesty a vyhlídky míru. Prosme nyní Marii, Královnu míru. Ona během svého pozemského života zakusila nemálo těžkostí spojených s každodenními životními námahami. Nikdy však nepřišla o pokoj v srdci, který je plodem důvěřivě odevzdanosti Božím milosrdenství. Prosme Marii, naši něžnou Matku, aby ukazovala nám i celému světu bezpečnou cestu lásky a pokoje.

papež František 4. 1. 2015

Láska, nic než láska

Bůh zatoužil, aby se Syn stal člověkem nikoli proto, aby měl někoho mimo Trojici, kdo by ho miloval způsobem hodným Boha, nýbrž proto, aby měl někoho, koho by mohl milovat způsobem hodným Boha; aby měl někoho, kdo by byl schopen přijmout míru jeho lásky, která je mírou bez míry! To je důvod vtělení.

My jsme do této lásky zahrnuti, protože jsme se stali údy Kristova těla, „syny v Synu“. Jak totiž praví Písmo: „Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi“ (Jan 1,12).

Ano, Kristus sestoupil z nebe „pro naši spásu“, ale to, co ho přimělo, aby sestoupil z nebe pro naši spásu, byla láska, nic než láska.

Raniero Cantalamessa - Biblické inspirace

Co nás obrožuje

V divadelní hře Roberta Bolta o Tomáši Moorovi Člověk pro každé počasí říká Tomáš Moore: „Kdybychom žili ve státě, kde se ctnost vyplácí, prostý rozum by nás učili dobrými a chamtivost světcí. A žili bychom jako zvěř či andělé v blažené zemi, která hrdiny nepotřebuje. Ale protože vidíme opak, že lakota, zloba, závist, pýcha, netečnost, žádost a hloupost se